

Vtisi z obiska
v ruski okupacijski
zoni v Nemčiji

BERLIN, 12. junija. (O.N.) — Ruska okupacijska zona v Nemčiji je ameriški javnosti vedno kraj poln skrivnosti, katerega dobiva najrazličnejše in često nasprotujoče si ve-

ker sem živel precej časa v Berlinu pred vojno, mi je bilo nemogoče dobiti precej podatkov o svojih prejšnjih znanec in prijateljev. Nemci, ki žive izven okupacijske zone, pravijo, da je to kraj zla in strahot, toda ljudje, ki žive v njej, se nimajo bati ni-

česar.

Če sem izboljšuje, nadzor-
nad vojakov strožje

Zelo mnogo prebivalcev vzhod-
nega dela Berlina, kjer imajo
russi upravo v rokah, je prole-
tarijev — a večinoma so rade
pripravljeni pričati, da se
njihovo življenje izboljšuje z
vsakim dan, ter da je nadzor-
nad ruski vojakom čedalje
bolj strogo.

Rusi v svoji zoni podpirajo
to je naravno — komunistič-
no in socialistično stranko, ki
se zedinili v takozvano
demokratsko socialno enotnost. De-
javno ima prvo besedo, dočim
vrednijsi sloji, katerim je Hit-
ler podaljšal življenje, potisnje-
v ozadje. Nacisti malega ko-
sa se v velikih množinah po-
stili v vrstah komunistov in
socialistov, da se izognejo kaz-

nijskega življenja se ure-
po potrebah Rusije

v gospodarskem pogledu Ru-
sijci podpirajo obnovo
industriji, ki so Sovjetski
imeli potrebne in za katere je
imeli surovine v Nemčiji sami.
Ako pa jim je bila industrija
oprema potrebna v Rusiji,
Sovjetske oblasti odvedle stro-
in drugo iz nemških tovarov.
Davčni sistem je strog in ne
pustjača produkciji nobenih do-
hodkov, tako da skušajo mnogi
nemci živeti od svojih zalog.
Nekatere oblasti nastopajo v takih
okoliščinah s tem, da vpokličejo
delavce v delavske bataljone,
na jim odvzamejo knjižice
in odmerke. Vendar pa je najti
se temu postopku izognejo.

je manj kruha
nam obeta

Walter R. Scott, tajnik kansa-
ne trgovske zbornice je dejal,
je pšenica letos obrodila nad
pričakovanje in da se skla-
nja v pšeničnem pasu hitro
nizuje. Kljub temu bo pomanj-
kovanje kruha z dneva na dan več-
je, ker farmerji ne bodo dali
kruha na trg, pač pa jo bodo
držali v skladiščih, ker kasneje
bodo skušali dobiti zanj višjo
ceno.

Frank Jungewalter, tajnik od-
Associated Retail Bakers of
Americe pa je dejal, da bodo ma-
peki začeli zapirati svoje pe-
karnice. Samo v Philadelphiji bo
v teden 175 pekarnj zaprlo vra-
tne, ako ne dobijo več moke.

PROG. SLOVENCE ŠT. 2.
Jutri večer, ob 7:30 uri, se
bodo redna seja krožka št. 2
progresivnih Slovencev v Sloven-
skem narodnem domu, soba št. 2.
Prosi se vse članice, da se v
slovesnem številu udeležijo, ter da
vse vrnejo listke za Jugo-
slavski dan.

Mihajlovič zavrača obtožbo, da je dal ukaz za umore

Včeraj se je začelo zasliševanje
njegovih pomočnikov; bivši katoliški
duhovnik podal izjavo krivde

BELGRAD, 17. junija—Pri nadaljevanju obravnave
Draže Mihajloviča v nedeljo je četniški vodja zanikal, da
je kdaj dal kako povelje za umor civilistov, moških, žensk
ali otrok. Rekel je:

"Dopustil nisem nikdar, od-
kar sem vojak, da bi se celo za-
jeli vojaki ubijati, in še manj
pa civilisti."

Nedeljsko zasliševanje se je
sukalo večji del okrog tolmače-
nja črke "Z" v zaplenjenih čet-
niških dokumentih.

Ali je "Z" pomenil
"zaklati" ali "zaplašiti"?

Državni tožilec je trdil, da je
črka "Z" predstavljala besedo
"zaklati", dočim je Mihajlovič
pričal, da je pomenila "zaplašiti".
Četniški vodja je rekel:

"Nekatere ljudi sem hotel za-
plahiti in v mnogih slučajih se
mi je to tudi posrečilo.
Vojni zločini, za katere se po-
laga odgovornost na rame Mi-
hajloviča, so bili delo treh od-
delkov četniške vojske, ki so
bili znani pod imeni "Črna troj-
ka", "leteči kvadi" in "Z".

Zaslišanje Mihajloviča
je zaključeno

Danes je vojaško sodišče, ob-
stoječe iz 3. moč, zaključilo iz-
praševanje Mihajloviča, ki je
bil odveden iz sodne dvorane,
nato pa se je začelo izpraševa-
nje njegovih pomočnikov. Skup-

JUGOSLOVANI SO ZMAGALI V TENISU

Paris, Francija — Dne 11. ju-
nija se je v Roland Garros sta-
dionu vršila igra tenisa. Šlo se
je za Davisovo kupo in prven-
stvo med francoskimi in jugo-
slavskimi igralci. Ob tej pri-
liki so odnesli zmago jugoslo-
vanski igralci in sicer Dragutin
Mitić je porazil tekmeč Marcel
Bernarda in Frank Punčec je
porazil francoskega šampijona
Yvon Petra.

Zmagovalca bosta imela igro
še z zmagovalci Švedske ali Bel-
gije, kateri bodo imeli igro ta
teden, da odločijo zmagovalca
za evropsko tekmo.

Clevelandčani za OPA

Te dni se je vršilo poizkusno
glasovanje v Clevelandu, da se
dožene javno mnenje glede
OPA. Na vprašanje, da li naj se
kontrola cen v splošnem odstra-
ni, je glasovalo za odstranitev
12 odstotkov, za odstranitev ra-
zen kontrole najemnin 15%, da
OPA ostane kot je sedaj, je gla-
sovalo 64 in pol odstotkov, ne-
odločenih pa je bilo 8 in pol od-
stotkov. Da so pod vtisom, da
nastane inflacija, ako se OPA
ukine, je glasovalo 80 odstotkov
ljudi, da ne bi bilo inflacije, pa
13,5%.

Jezerški delavci zahtevajo 40-urni teden

Frank Jones, direktor CIO
National Maritime unije je več-
raj izjavil, da bo zahteval 40-
urni delovni teden za vse delav-
ce na parnikih Velikih jezer. Se-
ja je sklicana za v četrtek od
lastnikov jezerskih ladij. Ako ne
bo ugodno unijskim zahtevam,
bo direktor unije sporočil de-
vetim družbam, da se bo delavstvo
poslužilo stavke.

no je obtoženih 23, dejansko pa
je navzočih samo 13.

Prvi je bil na izpraševanju
dr. Stevan Moljevič, predsednik
Mihajlovičevega narodnega od-
bora, ki je podal izjavo nekriv-
de.

Moljevič je rekel, da so bili
četniki "legalizirani" — to se
pravi, priznani od osovražev kot
prijatelji ali neškodljivi — dol-
go prej kot pa je on postal član
gibanja in da v to ni nikdar pri-
volil.

Ko je bil vprašan, zakaj je
navzlic temu pristopil, je odvr-
nil: "Danes ne morem odgovo-
riti, ker sem bil 230 dni zaprt."

Četniško propagandni šef
Volović priznal krivdo

Prvi za Mihajlovičem je bil
klican na izpraševanje Djuro Vo-
lovič, šef propagandnega urada
in bivši avtor in novinar, ki je
podal izjavo krivde.

Volović, ki je bil svoj čas ka-
toliški duhovnik, kateremu je bil
odvzet talar, je presenetil so-
dišče in poslušalce, ko je priznal
krivdo in rekel: "Polovica mo-
jega pisanja je bila proti cerk-
vam, ki izkoriščajo ljudstvo in
ga vodijo v pogubo."

Nov grob

ANTON VADNAL

Po dolgi in mučni bolezni je
preminil na svojem domu obče-
poznani Anton Vadal, stanuj-
joč na 15815 Arcade Ave. Pogreb
oskrbuje Zeletov pogrebni za-
vod. Podrobnosti bomo poročali
jutri.

REGINA STEEL

V Emergency Clinic bolnišni-
ci je preminila Regina Steel,
rojena Tominič, stara 39 let,
stanujoča na 15612 Calcutta
Ave. Tuka je zapuščala soproga
William, hčer Carol, mater
Anno, sestro Mrs. Ann Farrell,
ter več sorodnikov. Rojena je
bila v Clevelandu. Pogreb se vr-
ši v četrtek ob 8:45 uri jutraj
iz Jos. Zele in sinovi pogrebne-
ga zavoda, 458 E. 152 St., na
Calvary pokopališče.

OBČNI ZBOR

Jutri, 19. junija ob osmi uri
zvečer se bo vršila seja dram-
skega zbora Ivan Cankar na
odru Zbor. nar. doma na St.
Clair Ave. Ker bo to letna seja,
se bodo vršile volitve odbora
za prihodnjo sezono. Prosi se
članstvo, da se gotovo udeleži,
ker se bo ukrepalo za bodoči
napredek zbora.

NA POČITNICAH

Na tri-mesečne počitnice se
je podala v Aurora, Minn., po-
znana Mrs. Anna Jurgek. Želi-
mo ji obilo zabave in razvedri-
la!

Bolnišnica se poveča

Vođstvo Farview Park bolniš-
nice je kupilo pet parcel zemlje
s hišami na južni strani Lorain
Ave. in Rocky River za \$84,500,
kjer se bo postavila nova bol-
nišnica z 200 posteljami. Sedaj
se ta bolnišnica nahaja na 3305
Franklin Blvd.

NEVIHTA JE STRESLA ČUDAKA NA DROGU

COSHOCOTON, O., 17. junija—
V tem mestu se je še na praznik
Kinčanja grobov našel vrhu
176 čevljev visokega droga Mar-
shall Jacobs, ki je rekel, da bo
ostal tam do 4. julija brez pre-
stanka. Prvotno je nameraval
postaviti 300 čevljev visok žle-
zen drog, kar se mu pa ni ob-
neslo. Zadovoljiti se je moral s
krajšim, kjer sedaj "stanuje."
Spodaj na zemlji ima pomočni-
ka George Millerja, ki mu tele-
fonično sporoča novice in skrbi
za druge njegove potrebe.

V nedeljo zvečer, ko je divja-
la nevihta, je strela petkrat za-
dela dotični železni drog in je
čudaka na vrhu, ki je sicer za-
varovan pred strelo, precej pre-
stresla.

Argentinska javnost in pogodba z Rusijo

BUENOS AIRES, 11. junija
(O.N.A.) — Obnovev diplomati-
čnih odnosov med Argenti-
no in Sovjetsko unijo je nalete-
la na odobravanje skoro vse
argentinske javnosti. Nezado-
voljne glasove je čuti le iz kro-
gov vojske in cerkve.

Katoliški krogi so močno pro-
ti vsaki povezanosti Argentine
s Sovjetsko unijo. Casopisje na-
glašja, da Spanija, Irska in Švi-
ca nimajo nobenih posebnih tež-
koč radi tega, ker nimajo diplo-
matičnih stikov z Moskvo. Vo-
jaški krogi so očitno sprejeli
vest kot nekaj neprijetnega, kar
pa je bilo neizogibno.

Toda preprosti človek iz na-
roda je zadovoljen, ker je pre-
pričan, da bo posledica obno-
vitve stikov med Argentino in
Sovjetsko unijo hitrejši razvoj
argentinske industrije in večje
blagostanje.

Matí bila sama sebi babica v avtomobilu

Mrs. Raymond E. Gareau,
stara 30 let, stanujoča na 19600
Five Points Rd., Brook Park
Village, je v nedeljo jutraj dala
življenje sinu v avtomobilu na
vožnji v bolnišnico in pri tem
sama sebi igrala babico, kar je
izvrstno izvršila.

Matí je bila pred leti v dveh
clevelandskih bolnišnicah zapo-
slena kot poklicna bolničarka v
otroškem oddelku. V družini
imajo že od preje šest otrok.

Iščejo predsednika za šolo

Šestim zaupnikom Case visó-
ke tehnične šole je bilo poverje-
no, da najdejo novega predse-
dnika ker sedanji predsednik Wil-
liam E. Wickenden stopi 31. av-
gusta 1947 v pokoj.

Otroci zanetili ogenj v šoli v Euclidu

V prvem tednu šolskih počit-
nic so otroci vdrli v Roosevelt
javno šolo v Euclidu in z ogljem
zanetili ogenj in pobili sto šip
v oknih. Škoda se ceni na \$500.
Šola se nahaja na E. 200 St. in
Arbor Ave.

Kdor je človekoljub, daruje za otroško bolnico v Sloveniji

V NEDELJO
dne 23. junija je
JUGOSLOVANSKI DAN
Proslava se vrši na vrtu
Slov. društ. doma, Recher Ave.
Sodelujejo
Slovenci, Hrvati, Srbi in
Macedonci
Širša javnost je vabljen na
obilno udeležbo!

Tornado zadel okolico Detroita; 20 oseb mrtvih, nad sto ranjenih

Kratke vesti

FARMERJEM PRIPOROČA,
DA GOJIJO RIBE

WASHINGTON, 17. junija. —
Dr. Edw. H. Grah, izvedenec
za živalstvo je svetoval House
Wild Life odboru, da farmerji,
kateri so se naveličali jesti ko-
koši, lahko poskusijo z ribo-rejo.
Na akru vode, ki odgovarja ri-
bam, se lahko pridela letno 300
funtov ribjega mesa, kar je več
kot karkoli drugega na takem
prostoru.

VSE ZA REKLAMO—MOŠKI
VALI NOJEVO JAJCE

HOLLYWOOD, 17. junija—
Jim Moran, star 38 let, samski
in oglaševalni agent po poklicu,
se je lotil izvaliti mladega noja,
s tem da bo 25 dni sedel na jajcu
in ga grel, dokler se noj ne iz-
vali. "Danes je Očetovski dan in
nihče se me ni spomnil, da bi mi
kaj poslal. Postal sem sentiment-
alen in odločil sem se, da si do-
bim potomstvo, pa četudi je to
noj," je dejal Moran, ki je nekoč
v kopici sena našel šivanko.

RUSKE POSLOVNE UNIJE
POZVANE V BERLIN

NEW YORK, 12. junija —
(O.N.A.) — Tukajšnja radio po-
staja NBC je zabeležila oddajo
moskovskega radia, ki je poro-
čal, da je posebna ruska delega-
cija poslovnih unij odpotovala
iz Sovjetske unije v rusko oku-
pacijsko zono Nemčije.

Ruska delegacija poslovnih
unij ima namen, da v Nemčiji
proučuje poslovanje nemških
organizacij na tem polju in
splošne razmere, ki so se raz-
vile v okupirani Nemčiji.

MENARODNA ŽENSKA
KONFERENCA
V AVSTRALIJ

CANBERRA, Avstralija. —
(O.N.A.) — Avstralski ženski
odbor za čarter je poslal pred-
stavnica ženskih organizacij
Zed. držav Amerike, Rusije, Ve-
like Britanije, Kine, Francije in
Indije povabilo na konferenco,
ki se ima začeti v Sidney-u prvi
teden meseca avgusta. Avstral-
ska vlada v Canberry je pova-
bilo odobrila in podprla.

Slična ženska konferenca je
bila sklicana v Sidney-ju v no-
vemburu leta 1943 in je zaključila
svoje seje s sprejetjem rezolu-
cije, ki je očrta naloge žen-
skih organizacij v povojni dobi.

Sodnik priporoča poseben zavod za pijance

Mestni sodnik Andrew M. Ko-
vachy je včeraj priporočal, da naj
bi država iz profitov, ki jih dela
s prodajo žganja, ustanovila po-
seben zavod ali kliniko za pijan-
ce. Dejal je, da pijanstvo posebn-
no med veterani narašča. Neka-
teri so bili že štirikrat na sodnji
radi pijančevanja, ki so navad-
no postavljeni pod nadzorstvo
probacijskega oddelka, kar pa
malo pomaga.

Edina možna kazen je, da se
jih pošlje v prisilno delavnico
med kriminalce, kar pa ni no-
bena rešitev problema. Morali bi
imeti državne ali okrajne zavode,
kamor bi se pošiljalo take
ljudi za zdravljenje, je rekel
sodnik.

Škoda na lastnini je ogromna; bolnišnice polne žrtev; vihar podiral hiše tudi v Kanadi

DETROIT, 16. junija—Nocoj je južni Michigan in ne-
kak kraj v Kanadi zadel silen tornado, ki je povzročil
smrt najmanj 20 oseb, medtem ko je bilo nad 100 ljudi po-
škodovanih. Od slednjih bodo mnogi podlegli poškodbam.

Škoda, katero je tornado po-
vzročil na lastnini, znaša več mi-
lijonov dolarjev.

Silni pomladanski vihar je
udaril najprej detroitsko pred-
mestje River Rouge, ki leži šest
milj od središča Detroita, od
tam pa je krenil preko reke De-
troit v Sandwich, predmestje
Windsorja na kanadski strani.

Ko je tornado divjal preko re-
ke, ki loči Michigan od Kanade,
so se nad reko videli visoki vod-
ni stebri, vendar pa obrežna
straža ni prejela poročil, da bi
bile potopljene ali poškodovane
kake ladje.

Windsorsko predmestje
bilo najhuje udarjeno

Naravni elementi so očitno
najhuje udarili windsorsko
predmestje Sandwiche. Iz prvih
poročil je razvidno, da je bilo
tamkaj ubitih najmanj 15 oseb
in nadaljna trupla bodo najbrže
najdena pod razvalinami.

Tornado je divjal preko Sand-
wiche v širini 100 čevljev, in
oblasti se boje, da je bilo nekaj
družin popolnoma uničenih.
Mnogim je sila viharja potrgala
glave.

V windsorskih mrtvašnicah
leži trupla 13 žrtev in več kot
60 oseb pa se nahaja v raznih
bolnišnicah.

Rešilna moštva na obeh stran-
neh meje čakajo dneva, da zač-
no raziskovanje razvalin v 15
milj dolgem pasu, kjer je tor-
žic.

Karolyi priporoča, da Rusi ostanejo dolgo na Madžarskem kot zaščita proti reakciji

BUDIMPEŠTA, 16. junija. —
Bivši madžarski premier, grof
Michael Karolyi, ki se je po 27
letih življenja v izgnanstvu pred-
šestimi tedni vrnil domov, je da-
šest izrazil željo, da bi ruske če-
te dolgo ostale na Madžarskem.

Karolyi je rekel, da če bi se ru-
ske okupacijske čete umaknile se-
daj ali v bližnji bodočnosti, bi
dežela zopet postala žrtev mo-
gčnih reakcijskih elementov.
Dejal je:

"Sledil bi teror, pogromi pro-
ti židom, in socialni napredek, ki
je bil dosežen izza osvobodjenja,
bi bil pogazen in svoboda ljud-
stva bi bila resno omejena," je
rekel mož, ki je stal na čelu
madžarski republiki po prvi sve-
tovni vojni, katero je že leta
1919 strmoglavil komunistični
režim.

Grof Karolyi je rekel, da bi
bilo želeli, da bi se število ru-
skih okupacijskih čet zmanjša-
lo, da se s tem zmanjša eko-
nomsko breme madžarskega
ljudstva.

Nekdanji premier je rekel, da
je odkril, da mnogo ljudi tukaj
misli, da čim bi se umaknili Ru-
si iz dežele, bi Anglo-Amerikan-
ci pritiskali Madžare k svojim
prsom, nakar bi sledila ameri-
ška posojila in vse bi bilo per-
fektno.

nado prinesel smrt in razdeja-
nje.

Na ameriški strani je v
bolnišnicah 40 oseb

Na ameriški strani se nahaja
v bolnišnicah nad 40 oseb, in
oblasti prerokujejo, da bo šte-
vilo žrtev močno poskočilo, ka-
dar rešilni delavci prično z de-
lom med razdejanimi hišami.

Radijska postaja v Windsor-
ju je danes pozno zvečer cenila,
da je bilo v Sandwiche ubitih
25 do 30 oseb, in da škoda na
lastnini v predmestju znaša več
milijonov dolarjev.

Dasiravno je bilo središče na-
ravne katastrofe samo nekaj
milj od velikanse Fordove to-
varne v River Rouge, pa je to-
varna ušla z jako malo škodo.

V Detroitu je tornado
povzročil malo škode

Medtem ko je vihar na kanad-
ski strani divjal s tako silo, da
je ponekod nosil tovarne vagone
po zraku kot igrače, pa je bil De-
troit, kjer živi milijon in pol
ljudi, zelo malo prizadet, ako-
ravno je tornado najprej u-
daril na ameriški strani.

Vihar v Detroitu sploh ni bil
resen in edino škodo v mestu je
povzročil nalič.

Električno in telefonsko
omrežje na kanadski strani je
bilo težko udarjeno. Oblasti v
več krajih so zaple električni
tok, da se odvrne nevarnost od
strani pretrganih električnih
žic.

"Te vrste mišljenje sledi miš-
ljenju nekdanjih sahn med re-
akcijskimi elementi," je re-
kel Karolyi, "ki je poneslo Mad-
žarsko v fašizem, vojno in uni-
čenje."

Bivši premier je rekel, da
končna rešitev za narode v sred-
nji Evropi leži v široki donav-
ski federaciji, katera bi vklju-
čevala Madžarsko, Romunijo,
Češkoslovaško, Avstrijo, Jugo-
slavijo in Bolgarijo. Taka fede-
racija bi odstranila gospodarske
meje in razširila ekonomske me-
je vseh svojih članic.

STRICA IŠČE

Mr. Frank Gruden, 1236 E.
61 St., je prejel pismo od Kris-
tine Mauser, rojena Suhadol-
nik, iz Nožice št. 27, p. Radom-
lje pri Domžalah na Gorenj-
skem, ki prosi, da bi poizvedel
za naslov strica in njegove dru-
žine Suhadolnik. Stric je brat
njenege očeta Jožeta, ki je pred
šestimi leti umrl v Braziliji.
Obenem tudi prosi za naslov
Franc Kralja, doma iz Drenov-
gri pri Vrhniki, ki je njen bra-
tranec. Če omenjeni čitajo to
notico so prošeni, da se ji ja-
vijo na zgoraj omenjenem na-
slovu, ali pa sporočijo Mr.
Grudnu.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

DUHOVNIK SVARI CERKEV

(Nadaljevanje in konec.)

Seveda, nekoliko denarja je odkapljal tudi katoliški siromakom, toda kolikor ga je bilo, je bil skrbno razdeljen, da se ne bi siromaki prevzeli. Mi smo dali milijone misijonom v inozemstvu, toda ti misijoni so nam plačevali visoke dividende. Misel na uboge mlade može, ki odhajajo kot misijonarji v poganške dežele (v resnici žive ti misijonarji bolje kot marsikateri njihovi bratje doma), je vedno orosila oči vernikov ter povzročila, da so posegli globoko v svoje žepe. Od tega denarja smo mi doma vedno vzeli velikodušne deleže, preden smo poslali milijone v Kitajsko in Afriko, pri čemer pa nismo videli džungel doma, onkraj železniške proge.

Cerkev v Ameriki je imenitno uspevala v zlatih dneh pred letom 1929. Mi duhovniki smo bili popularni pri velikem biznesu. In zakaj ne? Ali nismo bili najboljši odjemalci? In poleg tega smo bili dovolj močni, da so nas morali politiki vpraševati za mnenje in svet, in to zlasti v lokalnih političnih zadevah, kjer so bili katoliški glasovi dovolj močni, tako na primer v New Yorku, kjer je bila kardinalova rezidenca dolgo znana med politikom pod imenom "Power House." Skratka: Mi, duhovniki, smo postajali iz dneva v dan bogatejši in močnejši, ne da bi se ubožna para izmodrila.

Ko se je kmalu potem pojavil bančni in gospodarski krah, bi se bili morali izmiriti in prenehati z lovom za denarjem in močjo. Če bi si bili takrat očistili srca, bi šli nazaj k religiji ter si potem nje ustvarili blagoslovljeno sredstvo življenja za ubožne, mesto komercializiranega raketištva življenja s pomočjo ubogih.

V takem slučaju bi bili lahko zgradili občestvo resničnih duhovnikov, mož, ki bi bili močni v čednosti dobrodelnosti, mož, ki bi našli v veselju in zadovoljstvu, da so resnični duhovniki, mnogo več sreče, kot je najdejo danes na igriščih golfa, v svojih avtomobilih, v svojih počitniških ekskurzijah, v dolgih, praznih, lenih urah v svojih župniščih. Ampak mi smo okusili moč in bogastvo, in zdaj hrenimo po tem.

Res je, imeli smo nekaj dobrodelnih kampanj, ki so jih vodili večina lajki; imeli smo že nekaj krušnih vrst, ki so jih tudi v prvi vrsti omogočili lajki, in nekoliko denarja raznih duhovniških kolekcij je odkapljal tudi siromakom. Toda kot razred, pa nismo mi, duhovniki, še ničesar žrtvovali za siromake! Mi smo vedno enako dobro jedli ter živeli vedno enako polno življenje. Večinoma smo pustili siromake, da se sami pobrigajo za svojo dobrodelnost pri vladi, dočim smo mi delali načrte, kako bi si zopet pridobili svojo izgubljeno lastnino ter smo napeljevali vodo na svoj mlin s posebnimi apeli razpiznič, z bazarji, bingo igrami in z raznimi kampanjami, ki so jih vodili profesionalni promotorji, s katerimi je bilo treba deliti dobiček.

Duhovnike se je merilo po njihovih uspehih, s katerimi so pridobivali denar. Znano je tipično povelje nekega škofa svojim župnikom: "Ako ne morete narediti denarja, bom poslal na vaše mesto drugega, ki bo to znal." Ena skrajno nečastnih metod nabiranja denarja je nova devetdnevna čiščenja kakega popularnega svetnika, kot na primer Male cvetke, ki se je nenadoma pojavila in katere relikvija obstoja v koščici, ki je bila baje delec kosti te svetnice. Verniki so se v masah vlivali k temu čiščenju, upajoč, da se bo zgodil čudež, ko bodo molili k tisti koščici.

Kmalu po letu 1929 so pričeli siromaki slutiti, da smo mi postali businessmeni, mesto da bi bili duhovniki, da smo postali možje, ki so zainteresirani v tem, da dobe denar, ne pa da ga dajo iz rok. Zato so prenehali zvoniti pri naših hišnih vratih. Tako smo mi duhovniki kot razred izgubili zaupanje mas.

Siromaki, ki niso katoliške vere, nas sploh prezirajo, ker nismo še nikoli ničesar storili zanje kljub našemu neprestanemu pridiganju, da je Bog oče vseh ljudi in da smo si vsi ljudje bratje. Siromaki katoliške vere pa so izgubili zaupanje v nas, ker nas vidijo posedati v naših krasnih župniščih, kjer jemo in pijemo, kar je najboljšega, kot resnični gentlemani, ne meneč se za trpljenje drugih.

Seveda, zdi se, da gre versko življenje med verniki kakor običajno svojo pot naprej. Ljudstvo še vedno pri-

haja v naše cerkve, toda poleg teh dolžnosti, ki so jim prešle v navado, puste ljudje nas duhovnike precej same v naši sijajni vzvišenosti. Kristus se ni poviševal nad mase. Ali imamo mi, duhovniki, danes več dostojanstva kot ga je imel Kristus?

Vzrok, da je večina nas postala duhovnikov, je bila želja, da pomagamo siromakom. Pa poglejmo, kaj se je zgodilo! Mi smo izgubili stik z ljudstvom, ki vidi v nas verske raketirje. In kaj moremo storiti? Cerkevno organizacijo moramo "ronati" bolj kot biznes, kakor pa dobrodelno institucijo; gledati se mora, da se dela denar, ne pa da se ga razdaja. Vse, kar lahko storimo, je, da drsimo počasi dalje v upanju, da ne bo vsega tega premalu konec. Žal mi je mladih ljudi, ki se danes pripravljajo, da postanejo duhovniki, kajti njim se obeta "trubel."

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Skupina pisem od domačih

Mrs. Johana Erlich, Valters Ave., Millvale, Pa., je prejela štiri pisma iz starega kraja, enega od nečaka Poldi Novaka iz Valične vasi pri Zagradcu, pošta Fužina na Dolenjskem, kateri je z bratom Francetom služil v partizanih in našel pod smreko mučniško ubito svojo mater in dve sestri. Ostala tri pisma so od nečakinje, oziroma od sestre Poldeta, Veronike Mrvar iz Dešeče vasi, pošta Žužemberk na Dolenjskem. V teh pismih je razvidno na kako ostuden način so belogardisti in Nemci mučili naše ljudi v Žužemberku.

"Valična vas pri Zagradcu na Dolenjskem, 8. februarja, 1946

"Draga moja teta!

"Jaz, Polde, Vas najlepše pozdravljam vse, kar Vas je. Prejel sem Vaše pismo, ki ste ga pisali 24. avgusta 1945. Bil sem ga zelo vesel, ko sem ga bral, ker vidim, da ste še živi. Ampak mi ne smete zameriti, ker Vam nisem takoj odpisal, ker ni bilo mogoče, ker sem bil v vojski. Vaše pismo sem prejel šele pred par dnevi.

"Vi vprašate, kako smo vojsko preživeli. Je nemogoče točno popisati naše življenje, vendar bom poskušal opisati, kolikor mi bo pač mogoče. Od naše hiše so novice žalostne.

Ko se je vojska začela, je takoj Jugoslavija kapitulirala. Potem nas je zasedel Italijan. Šlo smo v gozdove, fantje in dekleta, v partizane, braniti svojo domovino. Kdor je bil zaveden, je šel v partizane. Z Valični vasi smo bili samo dve hiši, Sudatova in naša, partizanski. Mi smo bili zavezniki Amerikancev, Angležev in Rusov. Drugi Valičanji so bili pa za okupatorja, za Italijane in za Nemce. Ker smo mi bili za Partizane, nas je vas dala v internacijo na otok Rab. Vsa vas je bila proti nam, ampak glavne so bile tri hiše: Sorčeva, Frlinova in Tepčeva. No, saj se jim že povrača.

"Nas so peljali na komando v Zagrac k Italijanom, vso družino, kolikor nas je bilo, samo ata ne, ker so malo prej umrli. Micka, starejši Francelj, brat in Anica, najmlajša. Ona je imela zaročenca. Je bila stara 22 let, pa so ji bili nevoščljivi. Te tri so poslali na otok Rab. Ma mo in mene so pa domov spustili. Oni trije so bili na Rabu 13 mesecev. Midva pa doma, pa ni vsa smela doma spati, pač pa na njivi. Tako je bilo 13 mesecev pod okupacijo Italijanov.

"Ko so se naši vrnili iz Raba, je pa nemška okupacija prišla. Francelj in jaz sva morala iti v partizane v vojsko. Doma so bile pa tri žrtve, ker so jih izdali. Izdala jih je pa Šmeča hiša. Ma me nimam več. Mam, Micko in Anico so ustrelili.

"Meni ni bilo za prestat, ker sem jih jaz našel pod Nežno smreko v Stevnicah. Vse tri so bile v glavo postreljene. Takrat sem jaz slučajno prišel domov pogledati, pa jih ni bilo več. Te žrtve so padle o vseh Svetih leta 1943. Čez leto dni, o vseh Svetih leta 1944 so pa tudi mene vjeli. Peljali so me za ubiti

na vrh Straže. Jaz sem jim pa ušel proti Rebercam. Ranjen sem bil v spodnji del života ni mo mehurja, pa sem se pozdravil v gozdu, v sedmih tednih, hvalabogu.

"Nas je zdaj malo. Angela je poročena v Strugah, Francelj je pa še pri vojakihi. Tako sem čisto sam doma. Jaz sem prišel domov 6. marca na nič. Dve leti nisem imel nobenega doma. Potem lahko veste kako je bilo vse oropano. Fantalini so mi pa okna razbili v obeh koncih, tako da še okenj ni.

"Zdaj, ko je naša vojska zmagala, so pa izdajalske družine bežale z Nemci, ker so se nas bali. Preje so mislili, da bodo tudi naš grunt imeli. Od Skrnika sin, Jože, je tudi bežal z družino. Zdaj se jim povrača vsem skupaj. 27 fantov manjka, katerih ne bo nikdar več, iz Valične vasi. V vsej vasi ni nobenega fanta ali mladega moža.

"Meni je zdaj težko doma, ker nimam ljudi in drugih, ker nimam kaj v roke vzeti. Pa tudi denarja ni. Pa tudi če bi bil denar, pri nas se še nič ne dobi, vsaj tistega ne, kar bi rad. Moram se drugod hoditi spat, ker je doma vse razbito. Sreča je, da sem še samski. Sem 30 let star. Sreča je, da vas ni pogorelo. Samo pri meni je razbito. Drugod je dosti pogorelecev in cerkve so razbite. V Žužemberku je vsa cerkev razbita z granatami. Žužemberk je bil 22krat bombardiran.

"V našem kraju je hudo, pa samo da vsaj več ne poka. Teta in stric, jaz Vama ne morem vsega popisati, kaj je vse bilo. Ko bi nam bili vsaj žival pustili. Eno kravico imam, ker sem jo bil v Struge skril. Drugače moram na karte živeti. Končam to moje slabo pisanje in še enkrat Vas prav lepo vse skupaj pozdravim in želim boljše bodočnost.

"Polde Novak."

To je pismo od nečakinje, Veronike Mrvar iz Dešeče vasi. Pismo je pretresljivo, samo pomislite, ponoči je na skrivaj nosila sama mrtvo mater in dve sestri v mrtvašnico na pokopališču in jih potem sama položila v krste. Koliko žalosti je bilo pri tem, se skoraj ne more pojmovati. Po domačem župniku je bilo kot partizanom određen cerkven pogreb, toda zadelo je rešil potem župnik iz Smihela in pokopal žrtve po katoliških obredih. Iz pisma je jasno razvidno, da je družina globoko verna.

"Dešeča vas pri Žužemberku, 9. feb. 1946

"Draga teta!

"V začetku mojega pisanja Vas vse skupaj prav lepo pozdravim. Sporočam, da sem prejela Vaše pismo. Od veselja sem se vsi jokali, ker imamo v Vas še enega človeka na tem svetu, kateri se nas spominja. Paketov se nisem prejela, sem Vam kar precej pisala. Bom potem pa še enkrat Vam pisala, ko bom od Vas pakete prejela.

"Nam ni bilo mogoče verjeti, da Vi, ko ste v Ameriki, čutite z nami in veste koliko smo pre-

stali mi Dolenjci in Partizani. Pišete, da naj fantje popišejo kako so se kaj v partizanih imeli. Fantje pravijo, da če bi hoteli popisati kar so prestali, da Vam ne popišejo tako kmalu.

"France pravi, da v štirih letih ni eno uro pod streho spal in ne brez skrbi. Polde je bil pa ranjen od domačih izdajalcev, pa se je hvalabogu pozdravil, samo malo šepa. To so naredili Valičanji. Polde je prišel domov pogledati, pa so ga vaščani izdali. On je bežal po grabnih, pa so za njim leteli in ga streljali, pa so ga ranili. On jim je vseeno ušel medtem, ko so partizani iz Draševasi nazaj napadli. Polde je medtem pa Jernik iz Reberc skril, da ga niso ta beli dobili.

"Tako je bilo hudo, da moji bratje niso smeli priti domov pogledati. France je pa samo ponoči prišel do mene vprašati, kako je doma. Vprašate, če so bili mama in sestre kaj na mrtvaškem odru. Draga teta, s solzami Vam pišem to, tako mi je hudo kaj takega napisati. Ni niso bile na mrtvaškem odru, ampak jaz sem znesla vse tri v mrtvašnico ponoči na skrivaj.

Matišetovega Dofa sem poslala, da jim je krste naredil. Potem sem jih pa še noter djala. Potem sem vališke može poslala, da naj mi pomagajo jih spraviti na blagoslovljeno pokopališče, pa je rekel Blaž, da partizanski ljudje niso vredni, da bi jih na žegnano pokopali. Rekel je, da naj se kar pazim, da ne bodo še mene ubili. Tako mi je bilo hudo, da nisem niti znila pred nobenim vališanom.

"In zagraški gospod jih niso hoteli prijeti k sv. Martinu pokopati. Sem šla pa v Smihel k našemu gospodu. Oni so se izjokali pa so jih šli pokopati. Imeli so tri maše, takrat, preden so jih zakopali. To se razloži župnik od župnika. Stroške sem vsaj jaz trpela.

"Eno noč so ravno tam v Nežnih stevnicah ležale, ker niso nobenega pustili do njih. Jaz sem sporočila mojemu možu in bratom v gozd, partizanom, kaj se je pri nas naredilo, pa so prišli iz gozda blizu k velikim njivam za grmado, so so gledali, ko smo pokopavali. Ko smo šli iz pokopališča, so pa vsak enkrat s puško ustrelili. Vedela sem, da tudi brata vidita pogreb.

Bratje in mož pravijo, da je dostikrat minil teden dni, ko je medtem samo dvakrat jedel. Dostikrat je bilo kuhano, pa so morali pustiti pa bežati. Obledela se ni drugje posušila kot na životu. Lakote in mraza so pa toliko užili, niso verjeli, da človek toliko prenese. Kje je pa še bombardiranje. Jaz z mojo družino smo še vsi ležali jutraj, pa smo bili bombardirani že ob 5:30 jutraj in smo ostali v pepelu. Niti za enkrat skuhati nam ni ostalo in niti ne za enkrat obleči.

"Žužemberk je tako zbit, da ni niti ene hiše cele in je jama pri jami od bomb. Mesece junija je padlo v eni borbi 102 partizana v Illovcih, ker so jih ta beli pobili. Dosti je bilo gorja.

"Vprašate kako so Poljane. Pogorele ravno niso nobeden, ampak vse so jim pokradli. Ubiti tudi ni obeden. Pravite, da ne pustiti hiše razkopati. Saj ne morejo fantje domov, ker je že vse razkopano, okna, vrata, pači, in pohištvo, to so vse razbili domači izdajalci in živino so vsi pobrali, tako da ni nič, da ne morejo drugje biti kakor pri meni. Saj ni daleč. Delati pa danov hodijo. Ko bodo enkrat hišo popravili, bosta pa domov šla. Jaz hudo. Tukaj se ne dobi nobene šipe in nobene stvari, ker je povsod vse porušeno. Sedaj bi se rada malo opravila in obula, pa se tudi nikjer nič ne dobi. Tukaj je tako hudo, da tudi sukanca ni nikjer, da bi človek šival, drugače kakor z debelim. Če mi boste kaj poslali, pošljite mi frčke sukanca. Paketov pa komaj čakamo, ker smo vsi nagi in bosi.

Brata pravite, če je kraj ta-

kega blaga notri za srajce, da bosta imela vsak eno za preobleči. Pravite, da ste v listih čitali, da so Višnje čisto pogorele. To je res! Pa saj niso samo Višnje pogorele, vsaj je skoraj cela Hinjaška fara, samo ena vas je ostala. Koliko pa še drugod. Višnje so čisto pogorele, potem Visejce, Lopata, Zvirče, Struge, Rateje, Dol, Lipje, Žužemberk, naša vas, Reber, Cvible, Zaliseč, Smihel, Drašča vas, Plešivica, te vasi so čisto pogorele, da so ljudje pod šotori. Druge vasi so pa na pol pogorele. Da pa ne bi čisto nič pogorela, je pa ni niti ene vasi.

"Čisto vsaka vas je bila bombardirana, je ni niti ene, da bi ne bila. Koliko je pa v vseh Partizanov zgorelo in živine. Na Rebru pa v Hinjah je največ Partizanov zgorelo, ker se niso mogli rešiti. Koliko je bilo pa še drugega gorja, ker Vam ne morem popisati.

"Jedli smo neslano skozi ves čas, kar so bili Nemci tukaj. Civilisti in Partizani nismo mogli nikjer nobene soli dobiti. Izdajalci so jo imeli pa samo za svoje ljudi. V Ljubljani je veljala sol za nas 300 lir kilogram, toda v Ljubljano nas niso pustili, tako da smo morali neslano jesti. Zdaj jo pa že zadosti dobimo. Samo sladkorja je bolj malo, kjer ni mleka in pa kjer so ljudje bolehi. Sladkorja dobimo eno kilo na osem oseb na mesec. Kakšen mesec pa celo nič.

"Tukaj je hudo, ker je vse uničeno. Pridelal pa ni nobeden nič. Zraven je bila pa še suša. Jaz sem stara 28 let, pa sem čisto uničena, ker so me izdajalci zaprli in pretepli, tako da ni za popisati. Zdaj se pa v spanju tako strašim, da začnem kar divjati pa po hiši noreti od samega straha, sem živčno bolana. Pa dosti ljudi je tukaj takih, da so tako bolni. V začetku je bilo bolj hudo, sedaj sem že boljša, se že bolj poredkoma strašim.

"Teta, če imate kakšen klobuk ga pošljite, bo tako prav prišel, da ga bo imel za v cerkev. Tukaj ga ni nikjer za dobiti. Samo bolj majhen naj bo. Nima nobeden preveč debele glave. Izdajalska družina, ki nam je prizadejala toliko gorja pa ni doma. So takrat ob koncu vojne ušli, so neke na Koroškem, ker so se bali, ko so tako grdo z našo hišo naredili. So vsi bežali, ker vedo kaj jih čaka. Jaz in moji bratje jim ni kdaj ne odpustimo. Prejmite prisrčne pozdrave od nas vseh.

"Veronika Mrvar."

Vera ni prepovedana, kot se trdi tukaj

To je drugo pismo od nečakinje. V njem Veronika Mrvar odločno pobija trditev, da je bila tam vera prepovedana ali ovi-rana, ker Partizani se niso nikdar borili proti veri, pač pa proti okupatorjem in za svobodo. Iz pisma je razvidno, da je družina še tudi sedaj prav tako vera, kot je bila kdaj prej. Kmetje v okolici pa letos trpijo pomanjkanje, ker lani ni bilo časa posejati in pridelati živeža.

"Dešeča vas, Žužemberk, 1. marca 1946.

"Draga teta!

"Prejmite najprvo prav lepe pozdrave od nas vseh skupaj. Sporočam Vam, da sem dobila Vaše pismo, za katero se prav lepo zahvalim. Dobila sem dva pisma hkrati, onega z dne 29. decembra in drugega z dne 14. januarja.

"Pa me vprašate, če je res tukaj vera prepovedana in če ne smemo v cerkev, da take govorice krožijo tam pri vas. Teta, to je taka laž, da ne more biti večja. Gremo prav tako v cerkev kot prej. Samo če bi bili pri še kaj časa Nemci tukaj in da bi bili še izdajalci, pa res ne bi imeli kam hoditi v cerkev. Skozi celo vojsko, so imeli tukaj Nemci cerkve za bunkerje pa za magacine (skladišča). Partizani so se pa po gozdu mučili, premraženi in lačni.

"Vere pa ne zatirajo Partizani. Oni se niso borili, da bi vero pokončali, ampak so se borili za domovino in za svobodo."

"Pišete mi, če imamo kaj živeža, pa če smo kaj posejali. Tukaj smo lačni, ker nismo mogli obdelati, ko je bila vojska. Letos smo pa posejali, pa ni še zrastle. Zdaj se samo s tistim živimo, kar na karte dobimo. To je pa bolj malo za nas, ker nas je dosti.

"Vprašate, če so mama imeli kaj žita za živine ob času ko so jih ubili. Mama so imeli takrat vsega dosti, žita in živine. Imeli so vole, dve kravi in dva prašiča, pa so takrat Nemci in vaški izdajalci vse pobrali pa pobili, da so požrli, ko so stali na Or-laki.

"Posejali smo pa tudi njive v Valični vasi, tako da za naprej bomo že imeli, ampak letos smo lačni, pa se s tem tolažimo, da je vsaj mir. Brata in mož pravijo, da je tudi to nekaj vredno, da vsaj v miru použijemo hrano, čeprav je malo. Med vojno smo samo dvakrat v tednu gorko jedli, pa še tisto v strahu in v boju.

"V malnih bi lahko kupili živeža, pa nimamo denarja. Fantje je bi tudi kam šli kaj zaslužiti, pa ne morejo iti, ker morata doma zemljo obdelovati, če hočeta, da jo bosta za naprej imela. Preveč zdravi tudi nismo od prehlada, pa od straha. Zato nismo trdni.

"Pravite, da ste dali 13. januarja paket na pošto. Do sedaj še nisem nobenega dobila. Upam da da bodo prišli vsi, kolikor ste jih odposlali, ker se nobeden ne izgubi. Saj jih tudi drugi dobivajo, pa dobijo vsi vse točno, samo počasi hodijo. Za nas je težko, ko jih čakamo tako težko, ker smo vsi bosi in nagli. Pa sedaj je vsaj malo zima ponehala.

"Draga teta, Vas prosim, da če ne morete kupiti, pojdite malo okrog Vaših znancev in prijateljev, pa jih malo poprosite. Bo vse dobro, kar bo, ker se tukaj nič ne dobi. Tukaj so ljudje tako veseli, kateri kaj dobi iz Amerike, da eden k drugemu letijo pokazati.

"Draga teta, vprašate kje je Janez. Bil je tudi v internaciji. So Nemci tako naredili z njim, da je po štirih dneh. Potem je pa od tam prišel, je bil pa neke pri Trstu v Partizanih. Pozneje sem pa zvedela, da je ubit na Gorenjskem. Mi je prišel povedati njegov starejši sin, da je v borbi padel. Pustil je tri otroke. Njegova družina se nahaja na Igu pri Ljubljani.

"Prosim Vas, pišite mi večkrat. Sem tako vesela, kadar od Vas pismo dobim. Z njim se malo potolažim. Se mi prav tako zdi, kot bi mama pisali iz onega sveta. Vprašate če je bil še kdo drugi pri Partizanih kot moji bratje iz Valične vasi. Teta, prav nobeden drugi ne, kar-ta, moj bratje. Drugi so bili pa vsi pri tabelih izdajalcih. Iz pa vsi pri tabelih izdajalcih. Iz naše vasi pa je bil moj mož Partizan, pa še eden sosedov. To je moje tretje pismo. Sporočite, če jih boste dobili. Zbogom!

"Veronika Mrvar."

Grozno mučenje žrtev v Žužemberku

V tem pismu Veronika Mrvar pove, da so v eni noči v Žužemberku ubili 39 ljudi, od tega 11 deklet, katere so na sramot-nen način mučili, da so od tega umrle. Grozno so tudi mrcvarili trgovca Pirca in gostilničarja Albina na placu v Žužemberku. Pomanjkanje obleke je še vedno veliko v tem kraju in če bi bilo več obleke, bi bilo tudi več ljudi v cerkvi.

"Dešeča vas, 5. marca 1946.

"Draga teta!

"V začetku mojega pisanja vas najprej mi vsi vse skupaj prav lepo pozdravljam. Sporočam, da sem prejela dva paketa, da sem prejela dva paketa, da sem prejela dva paketa, da danes, ravno na Pustni dan, Bila sem jih zelo vesela. Vsi smo se od veselja jokali, da

(Dolje na 3. strani)

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Novice iz metliške okolice

Mrs. Agnes Zagor, 902 E. 137 St., je pred kratkim prejela pismo od nečakinje Marije Klemenčič št. 10, pošta Suhor pri Metliki, kateri je neki belogardist iz Stopičke fare ubil sina, kateri je sam pozneje prišel ob svoje življenje.

Njeno pismo se glasi:

"Sela, Suhor pri Metliki, 18. marca 1946
"Draga teta Nežka!

"Sporočam, da sem prejela pismo in pakete, za kar se Ti prav lepo zahvalim. Bog vam vsem povrne. Bila sem tako potrebna, ker nismo imeli kaj obleči. Stiri leta si nismo nič kupili. Kar smo imeli, smo si zapeljali, nam je pa segnilo in streljalo. Kar pa nismo zakopali, so nam pa Italijani, Nemci in belogardisti pokradli. Vsak je odnesel. Belogardisti so nam postelje odejo in ruhe vlekli. Potem so šli v omaro in vse pokradli, moško in žensko spodnje perilo, ure in prstane. Če ne našli denar, so ga tudi ukradli. Vino so po zidancih pili in ganje. Kar niso popili, so pa pustili odprto pipo, da vse po zidancih steklo.

"Italijani so šli pa še v kurke jaja pobirati in kokoši in svinje so pokradli iz svinjakov. Nemci ravno tako. Nekega dne so mi 5 puranov in 7 kokoši pokradli. Prvo so jih lovili, pa niso mogli ujeti, potem so jih pa kar postreljali. Razgrnili so rantahe in so jih noter metali. Jaz sem roke gor vzdignila in sem jim prosila, naj mi pustijo kaj pustijo, pa mi je v prsu pritisnil in rekel, ne bom tiho, da bo tudi mene ustrelil. Pri tem sem se treščila kot šiba na vodi, od strahu, da me bo res ustrelil.

"Pa to bi se vse pozabilo, saj da mi ne bi bili moje pretekle, zlatega sina ubili. Tega ne bom nikdar pozabila, domneva me ne bodo v grob položili. Nežka, to je moja velika rana na srcu. Hujše bolezni ni nasveti materi, kot katera vidi mogočega otroka grob odprt. To mi je najhujša rana na srcu, ker me zvedela, kdo mi je mojega ubil. Ubil mi ga je eden iz stopičke fare, blizu Novega mesta, eden belogardist.

"Saj ni več tudi tistega na svetu, ker kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. Tistega me ni vedno klela. Pri sv. Mariji sem molila, da ga mora Bog vzeti in res me je Bog uslišal, da je šel kmalu za mojim domom.

"Vprašam me, kako je bilo v vojskem času. Nekaj mi je opisala, nekaj bom še. Tam za našim podom, v grivi, kjer se gre od naših v Otavšče, tam so moji sinovi bunker skopali. Kadar je bilo prišlo, smo vsi bežali po skriti, smo se vsi zrinili v tekmovali, kdo bo prvi noter. Kadar so leteli nad nami aeroplani, smo vedno mislili, da bodo Sela bombardirali. Kadar so s topi streljali iz Mele, so granate padale in živjele čez vas, pa smo vsi, vsa bila granata padla v naš bunker, bi bila vsa v mrtva. Pa je vendar Bog obvaroval.

"Ko je sovražnik iz Novega mesta granate metal, so padale okrog včarske drage, saj kje je, kjer si krave pasla. Tako so otroci pasli živino, okoli njih so pa granate padale. Potem so prišli samo še malo na strahu. Moj mali Stanko bil tako živčno bolan, da so mu tako roke tresle, da ni mogel jesti. Sedaj je že boljši.

"V Pepetovo gostilno je grabele padla, je vso hišo razkurjalo in v Jovankovo na Jugorje našli Marički pred hišo je bila, kjer je veliko jama naša hiša in vso hišo pretreslo. Kar so šli angleški aeroplani

Nemčijo bombardirati, jih je šlo nešteto. Enkrat se je eden pokvaril, ni mogel vseh bomb peljati in je izpustil jih devet v Škrbec; je tako bobnelo, da so se vsa Sela tresla in vse šipe naokoli popadale iz okenj. Druke škode vendar ni bilo.

Vas Vloška je bila bombardirana od Nemcev in od belogardistov. Je priletelo okrog 10 aeroplanov nad Drage. To je tako rušilo, da smo se vsi tresli, kaj se bo. Bali smo se, da bodo prišli našo vas bombardirati. Tedaj so bili naša mama na smrt bolni, so bili ravno gospod župnik pri njih. Gospod so se vsi tresli. Nismo vedeli, kaj naj naredimo z mamom. Za ven niso bili, da bi jih bili v bunker nesli, za pustiti jih ni bilo. Pa smo se v božjo voljo udali, kar bo, pa bo. Vendar so Sela ostala pokonci, da niso požgane in ne porušene. Naša vas je bila vsa za Partizane. Bili smo vsi složni, med nami ni bilo nobenega izdajalstva. Zato nam ni nič porušena in nič požgane.

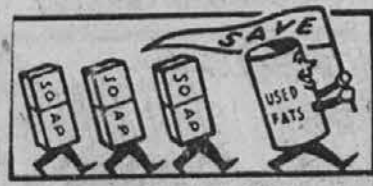
"Ko je bila nemško ofenziva, so se držali Nemci enih pet dni v naši vasi. Takrat so nam vse požrli. V naši zadnji hiši so bili pet dni, so bili sami oficirji in nadoficirji. So imeli komando noter. Zapovedali so mi, da jim moram kose peči in sem morala, drugače bi me bili pa ubili. Na naši štali v senu je bil tedaj en Partizan skrit, ni mogel uteči, ker je bila vsa vas obkoljena okrog. Okrog pada je bilo Nemcev kot šibic v škatli, na štali pa Partizan. Jaz sem se vsa tresla, da ga bodo našli, ker ako bi ga bili našli bi ga bili takoj ubili, naše poslopje vse požgali in nas vse pobili.

"Naš Janez je hodil na štalo po krmo in jaz sem mu dala eno steklenico mleka v žep in eno steklenico vina vsaki dan in mu je tako nosil na štalo, ki je bil v krmi skrit. Če bi bili to Nemci zavohali, bi nas bili vse potolkli. Če bi mu pa ne bi bili jesti nosili, bi bil pa revež od lakote umrl. Saj je še tako malo živ ostal od strahu, on in mi.

"Ko so Nemci odšli, je prišel dol in se nam ni mogel od veselja zahvaliti. Rekel je, da tega ne bo nikdar pozabil, ker smo ga gotovo smrti rešili. Vidiš, Nežka, kako smo živeli. Ni čuda, da smo tako živčno bolni. "Zdaj končam, pa še drugič kaj več in se ti lepo zahvalim za vse, kar si mi poslala.

"Marija Klemenčič".

Used Fat Makes Soap

One pound of salvaged fat makes 6 bars of laundry soap. Turn used fats in for 4c per pound.

Uncle Sam Says

There is something about Niagara Falls which symbolizes a strong, happy future. If we had been here a year ago, all our thoughts would have been about backing our fighting men. Americans bought as many war bonds as possible to help win the war. Today, your Government is still selling United States Savings Bonds. To you and every June bride and bridegroom I say with all my heart: Now Back Your Future.

BUDHIN DEMANT

GUSTAV LE ROUGE

(Nadaljevanje)

Vtis, ki ga je ta pogled napravil na Lionela Bradyja, je bil zelo čuden. Zdelo se mu je, da ga tlači teža preteklih stoletij in izginulih civilizacij. Slabost človeške duše, ali bolje rečeno, njena nezmožnost razumevati take stvari, ali si celo napraviti najnejasnejši pojem o teh izginulih narodih, ga je navdajala z globoko žalostjo.

Lionel se je nasiloma iztrgal težkim mislim, ki so se mu porajale.

— Drugi naj sanjarijo na tak nepotreben način, si je dejal, ne nadoma, jaz pa sem mož energije in volje, mož praktičnega stoletja. Jaz moram živeti svoje življenje, kakor so drugi rodovi živeli svoje pred menoj.

Nato se je obrnil k Mr. Swannu, rekoč:

— Prišel sem torej na cilj svojega potovanja in res ne vem, kako bi vam dokazal svojo hvala.

— Kar sem storil, je le moja dolžnost. Prijetno mi je tudi bilo, da sem vam mogel ustrediti in na način, ki je v okviru mojih sredstev, pripomoči k rešenju profesorja Parkarja.

In Mr. Swann je dodal skoraj nerodno, kar se je zdelo Lionelu nekoliko smešno.

— Naravno, da želite sedaj izstopiti.

Pri moji veri, da, če je mogoče.

— Udobna stvar to ravno ni ... Normalno pristanje je v tej pokrajini nemogoče, kajti takoj bi prilezli Indijanci iz svojih kačjih rogov, požgali moj balon, naju pa vrgli v ječo, v kateri je sedaj profesor Parker.

— Ali se ne bi mogli spustiti po vrvi navzdol?

— Na to sem že mislil. Toda koža vaših rok je še od večera vsa odrgnjena in se šele v nekaj dneh zaceli. Pod takimi pogoji bi bilo plezanje navzdol blaznost.

— Torej kaj ste se odločili?

— Mislim, da je najbolje, če še malo počakamo, da zanesa veter balon še nekoliko bolj proti zapadu in da tam pristane na kakem čisto zapuščenem mestu.

— Imamo pa še mnogo enostavnejše sredstvo, je naenkrat vzkliknil Lionel, ki je sprevlel v kako neprimerno in nevarno spravlja njegova prisotnost meteorologa.

— Kakšno?

— Spustim se s padalom na zemljo.

— Ali vas ne bo strah? Je vprašal Mr. Swann, ki je obdržal drznost svojega spremljevalca.

— Zakaj naj bi me bilo strah? Saj ste mi sami razložili, da ni resne nevarnosti.

— Gotovo, v teoriji; toda v praksi lahko najmanjša nepravilnost ali neprevidnost povzroči smrt.

— Ogibal se bom nepravilnosti in neprevidnosti, je dejal mladi mož.

— Dobro, toda kaj storite, ko boste na tleh?

— O tem, dragi moj Mr. Swann, ne bova razpravljala; prosil sem vaše prijateljstvo samo za eno; da me privedete do sem. Ostalo je moja stvar. Za enkrat še ne vem, kako izvedem svoj načrt, vem pa, da se mi posreči. Sicer ste pa sami do sedaj opazili, da sem imel velikansko srečo.

— Srečo? Recite rajši energijo in sportni trening, je odgovoril znanstvenik.

— Torej?

— Naj bo, je dejal Mr. Swann. Vzemite padalo!

— Najbolje je, da ne odlazam.

Mr. Swannu so se tresle roke od razburjenja, ki ga je zama-

kušal prikriti, ko je pritrjeval vrvi padala pod pazduho mladega moža. Nato mu je s prav ameriško energijo stisnil roko.

— Naprej, mnogo sreče, dragi prijatelj. Pogumnemu je sreča mila.

Lionel se je strmoglavil v globočino, olajšani balon se je pa v poletu dvignil v višave. V prvih trenutkih padca je Lionel zaprl oči. Hitrost padca pa se je naenkrat zmanjšala, kajti nad njim se je razprostiralo padalo kot širok dežnik, in počasi počasi se je začel bližati zemlji. Postavil se je na noge v prah poleg zida, ki je bil pokrit s skulpturami.

Zgodilo se mu ni bilo nič hudega. Odvezal si je vrvi, skrbno spet zložil padalo in ko se je prepračil, da je njegov browning v redu, se je napotil k mogočbi zgradbi, ki jo je videl v bližini.

(Dalje prihodnjič)

Skupina pisem od domačih

(Nadaljevanje z 2. strani)

imamo tudi mi še kakšnega človeka na tem svetu, da se na nas spomni, ker smo tako potrebni kot suha kepa dežja.

"Notri je bilo pa vse, kar ste notri djali. Ni bilo nikjer nič odprto. Mož se ne more naučiti, da imamo tako dobro teto in se vam prav lepo zahvaljuje za čevlje in suknjice. Ste pisali, da so v paketih stara krila. Teta, da bi tukaj imeli dosti takih kril, pa bi Boga zahvalili, bi bilo več ljudi v cerkvi. Micka se je precej obula in je šla na grob, pa se z jokala. Da bi vsaj mama videla, kdo ji je poslov, pa kako je lepa. Reva gre vsako nedeljo popoldne moliti na grob.

"Za sukanec se tudi lepo zahvalim, tukaj se ga nikjer ne dobi. Bom vsaj šivala. Teta, tukaj Vam pošljem sliko od mlajše sestre Mance, ki je bila z mamom vred ubita. Ona je bila stara 21 let. To dekle je bila tako pridna, da mi ne gre iz spomina.

"Na Laščah, tam kjer so bili ata doma, so že dve leti brez strehe. So jim še Italijani zaglali in ljudi je dosti pobitih. Dragi teta, jaz vam ne morem popisati v nobenem pismu te vojske.

"Takrat ko so jih v Zužemberku pobili, niso nobenega streljali, ampak mučili na grše na čune kot pa v starih časih svetnike. V eni noči so jih 39 pobili; samih deklet so tisto noč 11 mučeniški pobili, da me je groza popisati. Dekleta so začeli ob deveti uri zvečer mučiti, ob štiri uri zjutraj so pa skončali, ker so od muke pomrle.

"Dekleta so morala poklekati. Mučenci pa so zabili kol v tla, potem pa h kolu roke privezali. Nato so jih z razžareni mi štangami posiljevali od zadaj. Take sramotne muke ne pomni svet. Kako so jih pa še preje mučili, pa sam Bog ve.

"Trgovca Pirca pa gostilničarja Albina so pa na placu na lipo privezali, potem so jim najprvo spolovila odrezali, potem pa noge in roke vse po trikrat zlomili. Glave pa tako stolkli, da se ni poznal kdo je. Take vojske Bog ne daj, da bi še kdo doživel.

"Še enkrat se zahvalim za pakete in vas vse skupaj lepo pozdravljamo. Zbogom!

"Veronika Mrvar".

Vaš donesek za otroško bolnico v Sloveniji bo znak ljubezni in spoštovanja do potrebnih. V ta namen lahko prispevate tudi v uradu "Enakopravnosti".

Društveni koledar

11. avgusta, nedelja. — Piknik pevskega zbora "Slovan" na prostorih Slovenskega društvenega doma na Reher Ave.

1. septembra, nedelja. — Društvo "Napredek" št. 132 ABZ obhaja svojo 25-letnico s programom v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave.

1. septembra, nedelja. — The Three Vet's Club — ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

7. septembra, sobota. — Comrades št. 566 SNPJ. — Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

8. septembra, nedelja. — Coswell Club — ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

14. septembra, sobota. — Društvo sv. Janeza Krstnika št. 37 ABZ. — Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

15. septembra, nedelja. — Zenški klub S. D. D. — Ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

22. septembra, nedelja. — Zenški odsek SDD — ples za v pomoč Primorcem v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

29. septembra, nedelja. — Odbor za postavitev spomenika prireditve v obeh dvoranah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

6. oktobra, nedelja. — Progressivne Slovenke krožek št. 1 ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

12. oktobra, sobota. — Cerkljsko jezero SDZ — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

13. oktobra, nedelja. — Washington ZSZ — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

20. oktobra, nedelja. — Slovenska ženska zveza št. 41 ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

21. septembra, sobota. — Carniola Hive 498 The Maccabees. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

26. septembra, sobota. — Društvo "Spartans" št. 576 SNPJ Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. septembra, nedelja. — Moški klub cerkve sv. Pavla. — Ples v avditoriju SND.

6. oktobra, nedelja. — Slovenska ženska zveza št. 50. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

5. oktobra, sobota. — Društvo "Svobodomiselnih Slovenke" št. 2 SDZ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

12. oktobra, sobota. — Društvo Slovenske Sokolice št. 442 SNPJ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

13. oktobra, nedelja. — Federacija SNPJ pevske krožke, koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

19. oktobra, sobota. — Honor Guards SDZ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

20. oktobra, nedelja. — Miss Bernice Novak, koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

20. oktobra, nedelja. — 10-letnica krožka št. 3 Progressivnih Slovenk — igra in ples v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave.

26. oktobra, sobota. — Betsy Ross AFU — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

26. oktobra, sobota. — Carniola Tent No. 1288 The Maccabees Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. oktobra, nedelja. — Dramski zbor "Ivan Cankar". Igra v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. oktobra, nedelja. — 30-letnica društva "Vipavski raj", št. 312 SNPJ v Slovenskem domu na Holmes Ave.

27. oktobra, nedelja. — Waterloo Camp WOW — prireditve v obeh dvoranah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

1. novembra, petek. — State Highway, ples v avditoriju Slov. nar. doma.

2. novembra, sobota. — Društvo "Danica" št. 11 SDZ. Ples v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

3. novembra, nedelja. — Glasbena Matica. Koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

3. novembra, nedelja. — Collinwood Hive T. M. — prireditve v obeh dvoranah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

9. novembra, sobota. — Društvo Slovenec št. 1. SDZ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

10. novembra, nedelja. — Koncert pevskega zbora "Slovan" v S. D. Domu, ob 3. uri popoldne.

10. novembra, nedelja. — Slovenska narodna čitalnica. — Proslava 40-letnice v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

10. novembra, nedelja. — V Boj SNPJ — prireditve v obeh dvoranah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

16. novembra, sobota. — Društvo Sv. Ane št. 4 SDZ. Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

17. novembra, nedelja. — Blaue Donau. Koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

17. novembra, nedelja. — Mladinski pevski zbor SDD — prireditve v obeh dvoranah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

23. novembra, sobota. — Društvo Sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

24. novembra, nedelja. — Priredba podružnice št. 106 SANS v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave.

24. novembra, nedelja. — Pevski zbor "Jadran" — koncert in ples v obeh dvoranah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

27. novembra, sreda. — Društvo "Ilirska vila" št. 173 ABZ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

28. novembra, nedelja. — Schwa-bisher pevsko društvo. Koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

28. novembra (Zahvalni dan), četrtek. — Pevski zbor "Zarja". Koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

30. novembra, sobota. — Društvo "Jutranja zvezda" št. 37 ABZ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

1. decembra, nedelja. — Združeni bratje SNPJ — ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

7. decembra, sobota. — Croatian Pioneers CFU. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

8. decembra, nedelja. — Proslava Slovenke krožek št. 1 ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

14. decembra, sobota. — Društvo "Comrades" št. 566. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

15. decembra, nedelja. — St. Joseph Cadets — Ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

22. decembra, nedelja. — Slov. Šola SND. Božičnica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

22. decembra, nedelja. — Ples v pomoč stari domovini v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

25. decembra, sreda. — Socijalistični klub — ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

28. decembra, sobota. — Maccabees Red Jackets Team. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

29. decembra, nedelja. — Klub slovenskih žena — ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

31. decembra, torek. — Silvestrov ples pevskega zbora "Jadran" v obeh dvoranah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

31. decembra, torek. — Slovenski narodni dom in Klub družtev SND. Silvestrov večer v obeh dvoranah SND.

Preskrbite potrebno nego slovenski mladini v Sloveniji! Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji! V uradu "Enakopravnosti" lahko oddaste vaš delež!

Oglašajte v Enakopravnosti

CLEVELAND

JE SLOVENSKA METROPOLA V AMERIKI!

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, oziroma Jugoslovani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list

ENAKOPRAVNOST

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.

VSAK DAN PRIOBČA TUDI ZANIMIVA PISMA,

ki jih prejema rojaki od svojcev iz starega kraja. Naročite Enakopravnosti še danes.

Naslov lista je:

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

V Strnišču pri Ptuj se nadaljuje v gradnjo tovarne za aluminij, katero je bil začel graditi že okupator, pa je ni dovršil. Kraj je primeren, ker so v primerni bližini veliki skladi rjavlega premoga. Jugoslavija ima velika ležišča boksitne rude, iz katere se pridobiva aluminij, in sicer na vsem obalnem pasu Jadrana, deloma pa tudi v notranjosti, posebno v Liki, okrog Bosanske Krupe, Jajca itd. V preteklosti se je v inozemstvo izvažala večina le boksitna ruda, v bodoče pa se bo skušalo izvažati čim več aluminija, ki prinaša boljše cene.

V Mariboru je bila v začetku maja otvorjena velika vinska razstava, na kateri so razstavljeni vzorci vina, prvenstveno iz mariborskega okrožja, pa tudi iz ostale Slovenije. To je prva velika vinska razstava po osvoboditvi.

Slovensko ljudstvo je z veseljem sprejelo vesti o prijateljskih pogodbah Jugoslavije s Poljsko in Češkoslovaško. Mala Slovenija se prav posebno zaveda, kolike važnosti je povezanost vseh slovenskih držav z ozirom na varnost pred možnimi bodočimi zavojevalnimi poskusi sovražnikov.

Dne 24. marca so s prekomorsko ladjo "Dunnotter Castle" prispeli v Split zadnji jugoslovanski begunci, ki so v El Shattu, na tleh vročega Egipta preživeli dve leti. Med begunci so bile večinoma ženske, otroci, starci in za vojaško službo nesposobni moški, ki so bili koncem leta 1943 in v začetku leta 1944 iz okupiranih in nezasedenih krajev preseljeni v Egipt, da se jim nekoliko olajša življenje. Vseh teh izseljencev je bilo okrog 30.000. Z devetnajstimi transporti so bili zdaj vsi odpravljeni v domovino. To odpremo je oskrbela UNRRA. Gori omenjenemu zadnjemu transportu je poveljeval kapitan R. Wren, preiskuseni prijatelj nove Jugoslavije. Med zadnjimi povratniki je bilo 40 Slovencev.

Izselniki, ki imajo posestva v Jugoslaviji, se štejejo za kmetovalce. Zaradi vesti, ki jih namenoma širi reakcionarna propaganda v inozemstvu v zvezi z agrarno reformo v Jugoslaviji, je komisija za agrarno reformo in kolonizacijo izdala naslednje pojasnilo: "Neka propaganda v inozemstvu skuša med jugoslovanskimi delavci v inozemstvu širiti vesti, češ da naše ljudske oblasti delijo njihova posestva. Take vesti so neresnične in imajo posebne namene. Da ne bi prišlo do kakih nesporazumov in da se ne bi izselniki smatrali kot nekmetje samo zato, ker niso na svojih posestvih, ampak delajo v inozemstvu, jih je zakon zaščitil s sledečo posebno določbo: "Delavci, zdomarji in izselniki, ki so lastniki zemlje, se štejejo za kmetovalce, ki sami obdelujejo svojo zemljo". Ta zakonska določba se pri izvedbi agrarne reforme strogo upošteva".

V nedeljo 14. aprila so koroski Slovenci v celovškem predmestju St. Rupertu imeli spominsko svečanost obletnice prisilnega izseljevanja leta 1942. Takrat, to je 14. in 15. aprila 1942, so Podjuno, Rož in Ziljsko dolino nenadoma poplavlile kolone gestapovcev, ki so začele aretirati Slovence doma in na polju ter jih prevažati v koncentracijska taborišča v Nemčiji, odkoder se mnogi niso več vrnili. Spominskega zborovanja se je udeležilo nad 2.500 Slovencev. Po zborovanju je povorka Slovencev napadla koroska policija ter jih več pretepla in aretirala. Pri tem napadu so sodelovali tudi civilisti, in sicer iz Alzacije in Lorene priseljeni

Nemci. To se je zgodilo kljub dejstvu, da so imeli Slovenci od angleške vojaške uprave dovoljenje za zborovanje.

POMAGALI SMO KMETOM, DA BODO LAŽE OBDELOVALI ČIMVEČ ZEMLJE

Posneto iz "Slovenskega poročevalca"

Kakor pred tednom dni, tako smo tudi v nedeljo 31. marca odšli na deželo delavci Huterjeve tekstilne tovarne v Mariboru. Zgodaj zjutraj smo se zbrali v tovarni, odkoder smo se odpeljali na Sladki vrh, da popravimo orodje, da jim bo znova služilo pri delu.

Lepi slavaloki so nam bili postavljeni ob vходу v tovarno papirja, kamor so kmetje nanosili in navozili vse pokvarjeno orodje, a gospodinje lonce, vrče, skledice, skodelice in vse, kar je bilo popravila potrebno.

Nekaj trenutkov po prihodu v tovarno so že odmevali udarci kladiv. Varilci so varili z vso naglico, da bi popravili čimveč loncev, ki so jih zadovoljne gospodinje sproti odnašale. Pri tem delu sta bila zaposlena tov. Matija Lavrič in Ljubič. V kovačnici so vneto delali preizkušeni strokovnjaki Poljšak, Skuhala in Trčak. Z veliko naglico sta vstavljala vrčem, loncem, skledam in umivalnikom nova dna tovariša Matija Zidar in Franc Gomzi. Brata Žižmund in tov. Ljubič so popravili 2 šivalna stroja, 4 dvokolesa in razne druge predmete. Strokovnjaško je stružil razne predmete, ki so bili potrebni obdelave, tov. Maks Tišler. Delali smo ves dopoldan in z delom tudi po kosilu nadaljevali. Ekipo je vodil tov. Jug, ki je povsod priskočil na pomoč, da je šlo delo gladko od rok. S prostovoljnim delom smo popravili sledeče predmete: 18 verig, 1 štedilniška vrata, 1 nož, 1 električni kuhalnik, 3 ključavnice, več ključev, 2 pluga, 1 dvojni plug, 1 plužni ročaj, 1 obračalno desko za plug, 1 kopačo, 1 lemež, 1 sekač, 1 konjsko uzdo, 2 jarma, 1 volovsko vprego, 1 bat za vodno črpalko, 1 lopato, 1 vozovno iglo, 1 črtalo, 1 babico za klepanje kos, 3 brizgalke za trsje, 2 vrtni škropilnici, 17 sekir, 7 vil, 1 kramp, 1 žago, 2 tečaja za vrata, 1 držalo za zastavo, 2 šivalna stroja, 1 samokolnico, 2 kotla, 4 dvokolesa, 1 vilice za kolo, 1 svetilko in 1 ploščo za štedilnik.

Šivilje Karla Crnee, Anica Mahovne, Elza Jager, Marija Dobrovnik, Marija Lozej, Lojzka Vajngerl in Sonja Jelenič so izgotovile 11 moških srajc, 4 obleke, 6 ženskih srajc, 9 hlače, 2 moških hlače in eno prevleko za strehico otroškega vozička. Popoldne pa je prispela na Sladki vrh še ena kulturna ekipa, ki je predvajala trodejanjo in dve enodejanki. Sledila je recitacija, pevski zbor je zapel nekaj narodnih pesmi. Z razdelitvijo blaga, ki smo ga prostovoljno odstopili kmetom, je bila prirediteljeva zaključena. Na prireditvi so prebivalci Sladkega vrha zbrali 1.114 dinarjev, ki jih bo sindikalna podružnica tovarne

Huter darovala tiskovnemu skladu za Primorsko in Koroško. Tako smo delavci Huterjeve tovarne dokazali tudi na Sladkem vrhu, da se zavedamo dolžnosti, ki nam jih nalaga obnova domovine. Pomagali smo kmetom v njihovih naporih, da obdelajo čim več zemlje. Naše delo priča o povezanosti delavca in kmeta. Z delovno pomočjo smo delavci izrazili svoje priznanje kmetom, ker so izpolnili svojo obveznost in oddali določeno količino pridelkov za spomladansko setev in prehrano.

ŽENE ROGAŠKE SLATINE

Posneto iz "Slovenskega poročevalca"

Hitimo v prvomajskem tekmovanju, da nas ne bo prehitel čas. Zbirka sledi zbirki in zabeležili smo že lepe številke. V preteklem tednu smo zbirale semena, ki bodo dobrodošla opustošenemu kozjanskemu okraju.

V teh dneh se je zbralo 30 žena k prostovoljnemu delu, da bi izpravale razkopano zemljo in zasule jarke, ki so nas že dolgo bodli v oči. V vojniško hišnico smo odpremile moko in testenine. Na internet nižje gimnazije v Rogški Slatini pa smo se spomnili s pirhi.

Pogrešamo pa v naših vrstah one žene, ki nas in naše delo le od daleč motrijo in se ne odzovejo našim vabilom, češ, da so doma dovolj zaposlene. Nekatere žene so preozkosrčne in vidi jo le svoje delo, za skupnost pa nimajo pravega razumevanja. Njenja smo, da moramo v obnovi vsi zagrabiti za delo, saj bodo uspehi v korist nam vsem!

Pozno dospelo pismo

Mr. Joseph Gerk, 4115 E. 147 St., je prejel sledeče pismo, ki je bilo prvo od svojih domačih, oziroma od nečakinje Stane in sestre Antonije Gerk iz Trsta. Pismu je bil dodan listek, na katerem je sestra pisala, da je bilo to pismo še takoj odpisano, ko so prejeli glas iz Amerike, toda radi neznanega vzroka je prišlo pismo nazaj. Sestra piše, da so mati, vključviski starosti 85 let, še vedno živahni, dasi rahlega zdravja, ter da radi delajo kar morejo, sicer pa jim primanjkuje vsega, ter bi zlasti s kavo in sladkorjem, katerega ni bilo tekom vse vojne, materi ustregli. Pismo se glasi: Trst, 29. nov. 1945.

"Draga teta in ostali! "Po šestih letih Vam zopet lahko opišem to naše žalostno življenje in sicer Vam sporočam, kar je gotovo najvažnejše, da je mama še živa in še precej krepka. Lansko leto je

Zavarovalnino
proti
ognju, tatvini,
avtomobilskim nesrečam
itd.
preskrbi
JANKO N. ROGELJ
6208 SCHADE AVE.
POKLICITE:
ENDicott 0718

Oglašajte v . . .
Enakopravnosti

SLOVENSKA KUCHARICA

NOVA KNJIGA S KUHINJSKIMI RECEPTI,
sestavljena po Ivanki Zakrajšek v New Yorku

JE NAPRODAJ V URADU

"ENAKOPRAVNOSTI"

CENA KNJIGE \$5

bila na smrt bolna, a vendar smo jo nazaj priklicali v življenje. Ona še vedno rada kaj dela. Največ veselja ima z živali, s kozo, kokoši in zajčki, pa tudi s prešičkom, ki ga ima teta Ivanka.

"Moja draga mama vedno dela pri tobaku, oče pa pri lesu. Velika žalost nas je doletela radi Českota, brata, ki je star 21 let. On je bil skoraj eno leto in pol pri partizanih. Ravno en mesec in pol pred koncem vojske je izgubil eno oko. Prej je delal v ladjedelnici kot mehanik, a sedaj radi očesa pa ne more več na takšno delo. S trudom od mame in očeta se bo izučil za inženirja. Je že napravil nekaj izpitov. On se privatno uči. Sedaj ima še dve leti šole. Potem, če bo šlo vse po srelem tednu smo zbirale semena, ki bodo dobrodošla opustošenemu kozjanskemu okraju.

Vam popisati naše žalosti in skrbi, ko je bil v gozdu, ker smo vedeli kakšna je usoda partizana, če ga dobi v roke Nemec ali fašist. Če so jih ujeli, so jim nosove porezali, oči izkopali, srce vzeli s trupla in tako dalje. S temi mislimi in žalostjo smo prestali eno dolgo, solzno leto. Potem pa, če bi ne bilo še druge stiske. Tudi bombardiranje nas je mučilo in strašilo. Leta 1944 dne 10. junija je začelo bombardiranje. Bombe so padale po vsem mestu. Tudi 10 metrov od naše hiše jih je padlo en par, ki so hišo precej poškodovale. Vse zidovje je razmajano in razpokano, vendar je še mogoče prebivati v njej. Takrat nam je tudi vsa okna razbila. Potem so bila bombardiranja še v dnevih 17. in 20. februarja leta 1945, ki nam je ponovno se pretreslo, ker so padale bombe tudi pred hišo. Ob tem bombardiranju nam je polskednja razsulo. Skozi prva bombardiranja smo bili doma. Imeli smo luknjo za hišo in tam smo se skrivali, ker smo mislili, da ne bo nič hudega. Toda po 10. juniju, ko nas je dobro pretreslo in smo imeli srečo, da smo še ostali živi, potem smo pa tekali v eno galerijo, ki je 10 minut oddaljena od naše hiše. Tako smo tekali noč in dan, kot norci, splašeni. Dostikrat sem si mislila, da ne bomo utegnili, ker so bili zrakoplovi že nad nami.

"Tedad nismo imeli reda ne za jesti, in ne za nobeno drugo reč. No, tega je sedaj konec. Ali druge grde stvari se godijo. Tukaj v Trstu je takšno mešanje, ker večina, posebno delavci, hočejo spadati pod Titovo Jugoslavijo. Drugi, ti so večinoma gospoda, pa želijo še tisto Italijo, pod katero smo ječali in trpeli preveč let.

"Vsega je po prodajalnah, ali mi delavci do tistega ne moremo. Še nekaj žalostnega. Stric

Joško, brat od očeta je umrl po nesreči pri delu še leta 1943; Branko, njegov sin je pa padel pri partizanih v novembru 1944 leta, tako da je vsa družina izginila. Stric Ivan je v službi v Ljubljani.

"Še dosti bi Vam imela za pisati, toda bom nadaljevala prihodnjič. Pozdravljamo in goreče poljubimo vse skupaj, posebno Vaša mama. Prejmite poljub od

"Vaše nečakinje Stane in sestre Antonije Gerk."

Nekaj pravil za plavalce

Mestni varnostni direktor Frank D. Celebrezze opozarja na nevarnosti, ki pretijo v poletnem času ljudem, ki si iščejo hladila v soparnih dnevih v rekah, potokih, lužah in v Erie jezeru. Plavanje v pravih krajih in okoliščinah je zdravo in utešljivo za vročino ter zadovoljji marsikoga.

Toda povprečni plavalci so preslabo poučeni o raznih nesrečah, katere jim pretijo. Tako od leta do leta stotine ljudi izgubi življenje brez vsake potrebe. Ako bi le malo pomislili ob pravem času, pa bi si ohranili življenje. Zadnji teden sta dve osebi izgubili življenje v Clevelandu pri plavanju. Vzrok utoinitve je bil, da niso upoštevali varnostnih pravil.

Greater Cleveland Safety koncil je te dni izdal sledeče pravila za plavalce in apeliral na javnost, da bi jih resno upoštevali:

V NEDELJO
dne 23. junija je
JUGOSLOVANSKI DAN
Proslava se vrši na vrtu Slov. društ. doma, Recher Ave.
Sodelujejo
Slovenci, Hrvati, Srbi in
Macedonci
Širša javnost je vabljenja na
obilno udeležbo!

ROKOBORBA V CENTRAL ARMORY
Pospeševalec rokoborstva v Clevelandu sporoča, da se v četrtak zvečer ta teden vrši v Central Armory zadnja rokoborba v tej sezoni, ob kateri priliki bo sta bojevala odločilni boj Bill Longson in Don Evans. V tekoči sezoni se je podalo 34 predstav rokoborstva, katerega je obiskalo nad 107.000 oseb. Pospeševalec Jack Ganson se vsem posetnikom predstav iskreno zahvaljuje in se priporoča za prihodnjo sezono, ki se prične v jeseni, in sicer bo prva rokoborba na večer 17. oktobra. Drugi par bo Jim "Goon" Henry in Ben Sharp iz Londona, Anglija; tretji par bo Fred Bozik in Al Korman. Pričetek je ob 8:30 zvečer. Vstopnice v predprodaji so pri Bond's, 419 Euclid Ave.

AN APPEAL for medical aid to the people of Yugoslavia was made from 3 floats such as the one pictured above which toured New York City on May 16, 17 and 18 during the Tag Day drive of the American Committee for Yugoslav Relief, 235 East 11 Street. The colorfully decorated sound trucks, manned by volunteer speakers, collectors, entertainers and girls in native Yugoslav costumes were a dramatic part of the 3 day campaign. In spite of the steady rain which continued throughout the tag days drive, volunteers from Yugoslav organization, trade unions, women's and youth organizations, members of the staff of the relief committee and various other organizations remained on the trucks and in the streets soliciting contributions for the Yugoslav people.

Ne plavajte sami. Ne plavajte v prostorih brez nadzorstva. Ne plavajte takoj po jedi. Počakajte vsaj dve uri. Ne plavajte, ako vam je hudo vroče. Ohladite se polagoma, predno greste v vodo plavati. Ne plavajte predaleč od obrežja. Ne skakajte z visočine v plitvo vodo. Pod vodo se lahko skrivajo skale ali drugi predmeti, ob katere se ubijete. Ne stojte pokonci v čolnu katerekoli vrste. Naučite se pravilno ravnati z plavalnimi napravami, čolni itd. Ne rabite doma narejenih splavov ali hlovodov mesto čolnov.

Proda se hiša
s 7 sobami; velika garaža; ena akter zemlje; 90 mladih dreves, nekaj trt. Vpraša se na 3297 Richmond Rd., med Euclid in Chardon Rd.

Ženska ali dekle
dobi službo na domu; za kuhanje in lahko hišno opravilo; nič pranja. Ima lastno sobo in kopalnico. Tedenska plača od \$20 do \$25. Pokličite KE 1947.

Mlada dvojica
brez otrok, oba zaposlena, želita dobiti v najem stanovanje od 3 do 5 sob, v collinwoodski naselbini. Pokličite IV 7378.

Išče se
žensko za kuhinjo; delo po dnevi. Mora biti izkušena. Vpraša se na 390 E. 156 St.

Oblak Mover
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitro postreženo. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1146 E. 61 St.
HE 2730

U blag spomin
tretje obletnice nesrečne smrti našega preljubljenega in nikdar pozabljenega soproga in očeta, sina in brata

Pvt. Frederick Ubic

ki je v vojaški službi žrtvoval svoje življenje in za vedno zaspal dne 18. junija 1943

Ljubljeni Freddie, v blag spomin na Te, oči se nam solze, ker Tebe več med nami ni; v miru božjem zdaj počivaš, nebeška luč Ti sveti naj!

Zalujoci ostali:
Sopraga, sin, starši in brata
Cleveland, O., dne 18. junija 1946

ŽENSKES

za hišne služkinje

5. pop. do 1.40 zj.
5 večerov v tednu
\$34.00 tedensko

V downtown posloplju

Zglasite se v
Electric Building
700 Prospect Ave.
soba 901

Ženski uposlevalni urad

THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.

2 ženski dobita lahko delo v tovarni

Začetna plača 62c na uro
6-dnevni teden
Počitnice s plačo ob koncu leta. Zglasite se v uradu prek tračnic ob vznožju Addison Rd.

Union Salt Co.

Oskrbnika se išče

Stalno delo; oskrba dvoran in nadzorstvo dveh stanovanjskih hiš. Lepa prilika za samca ali dva starejša poročena, s stanovanjem ali brez stanovanja. Podrobnosti se izve v kuhinjskih prostorih SLOVENSKEGA DOMA NA HOLMES AVE., 15810 Holmes Ave., MU 9875.

DAJTE VAŠ FORNEZ
SCISTIT SEDAJ!
Boljša postrežba in boljše delo. Forneze in dimnik očistite po "vacuumu."
\$4 do \$6

National Heating Co.
Postrežba širom mesta
FAirmount 6516

VAŠI ČEVLJI
bodo gledali kot novi, ako jih oddate na popravilo znanstvenemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.
Frank Marzlikar
16131 St. Clair Ave.

JOHN ZULICH INSURANCE AGENCY
18115 Neff Rd., IV 4221
Se priporočam rojakom za naklonenost za vsakovrstno zavarovalnino.

ŠIVALNE STROJE POPRAVIMO
Mi kupimo in popravimo stare šivalne stroje. Pokličite
ALLIANCE SEWING MACHINE
15823 Arcade Ave. KE 5557

Prijatelj's Radio Service
1142 East 66th St.
vagal Bliss Ave. in E. 66 St.
90-dnevno jamstvo na vsemu delu in komadit
Telefon v trgovini: EX 3985
na domu: EX 3985

Oglašajte v Enakopravnosti

KADAR RABITE zobozdravniško

oskrbo

POJDIITE K ZANESLJIVEMU ZOBODRAVNIKU

Naš urad se nahaja na enem prostoru že 25 let. Za prvi obisk ni treba določiti časa; pridite kadarkoli—pomeje se bo delo, kakršnokoli želite v zobozdravniški stroki, izvršilo ob času ko vam bo najbolj prikladen.

PRVOSTRSTNO DELO PO ZMERENH CENAH. VAM NAPRAVI
DR. J. V. ZUPNIK
6131 St. Clair Ave.
v posloplju North American banka
VHOD NA STRANI E. 62 ST.